

MINISTERIE
VAN BUITENLANDSE ZAKEN
'S-GRAVENHAGE

c.c. Alle leden van
de Ministerraad.

00574 B
12.11.55
m
JR

VERZOEKE BIJ BEANTWOORDING, KENMERK, ONDERWERP, DATUM EN NUMMER TE VERMELDEN

Kenmerk: DWS/NE
Onderwerp: Verslag vergadering Raad van Ministers
Westeuropese Unie en bijeenkomst WEU-
Assemblée.

MR 14/11/55 pt 3

Datum: 11 november 1955
Nummer: N 9167
Fotonummer: 129935

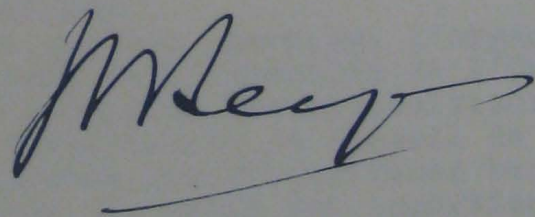
Ter behandeling in de Ministerraad onder punt III.

Met verwijzing naar hetgeen besproken werd tijdens de vergadering van de Ministerraad d.d. 31 oktober jl. heb ik de eer U hiernevens te doen toekomen een verslag van de vergadering van de Raad van Ministers van de Westeuropese Unie op 24 oktober jl. te Parijs gehouden, alsmede een verslag van de Assemblée, welke op 24 en 28 oktober jl. te Straatsburg bijeenkwam.

Ik zal het zeer op prijs stellen indien U dit verslag tijdens de Ministerraad-vergadering van maandag, 14 november aanstaande, aan de orde zou willen stellen.

Spoedshalve heb ik copie van meergenoemd verslag rechtstreeks doen toekomen aan alle Ambtgenoten.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,

Zijner Excellentie
de Minister-President
te 's-Gravenhage.

Nota voor de Ministerraad.

Betreft: Verslag van de vergadering van de Raad van Ministers van de Westeuropese Unie op 24 oktober jl. te Parijs gehouden alsmede verslag van de bijeenkomst van de Assemblée welke op 24 en 28 oktober jl. te Straatsburg bijeen kwam.

I Voorgeschiedenis.

Op 15 Juli jl. kwam voor de eerste maal de Assemblée van de Westeuropese Unie te Straatsburg bijeen. Aangezien de tijd van voorbereiding uiteraard te kort was geweest voor het opstellen van een rapport zijdens de Raad van Ministers heeft Minister Spaak, die op dat moment Voorzitter van de Raad was, volstaan met het uitspreken van een korte rede waarin hij in algemene bewoordingen het totstandkomen van de Westeuropese Unie heeft gememoreerd en heeft gewezen op de belangrijke taak welke de Assemblée in deze organisatie heeft te vervullen, terwijl hij tot slot enkele opmerkingen heeft gemaakt t.a.v. de organisatie van de Assemblée waarbij speciaal werd gewezen op hetgeen gebruik was bij de Raad van Europa.

De hierop betrekking hebbende passage luidt als volgt:

"Le Conseil de l'Union n'a pas voulu vous imposer ses vues. Il a entendu au contraire vous laisser la liberté la plus complète confiant dans votre expérience et votre sagesse mais il se permet de vous présenter quelques suggestions. L'Assemblée de l'Union de l'Europe Occidentale doit être indépendante des autres Assemblées et avoir son propre greffier.

Le Conseil suggère que les pouvoirs, l'organisation et les méthodes de travail de l'Assemblée de l'Union de l'Europe Occidentale s'inspirent des dispositions qui régissent l'Assemblée Consultative du Conseil de l'Europe, notamment en ce qui concerne les dispositions budgétaires. Toutefois il ne considère pas qu'il lui appartienne de communiquer pour avis à l'Assemblée le budget annuel de l'U.E.O. avant son adoption définitive par le Conseil.

En ce qui concerne les relations entre l'Assemblée et le Conseil, le rapport annuel du Conseil sera naturellement présenté à l'Assemblée par le ministre qui assumera à ce moment la présidence ou par l'un des autres membres du Conseil. Le Conseil mettra à la disposition de l'Assemblée toutes les informations utiles afin de lui permettre d'étudier les rapports présentés et d'y répondre en toute connaissance de cause. Il a estimé cependant qu'il n'était pas désirable qu'à cette fin, les fonctionnaires de l'Union Européenne Occidentale soient convoqués devant l'Assemblée."

De Assemblée heeft vervolgens uit haar midden een organisatie-commissie benoemd welke tot opdracht had voor de volgende bijeenkomst van de Assemblée met uitgewerkte plannen over de organisatie etc. te komen. Tot Voorzitter van deze organisatie-commissie, waarin van Franse, Italiaanse, Duitse en Britse zijde elk drie en van Benelux-zijde gezamenlijk vijf vertegenwoordigers zitting hebben, werd Jhr van der Goes van Naters gekozen.

Gedurende de zomermaanden heeft een werkgroep uit deze commissie een ontwerp-Handvest en een ontwerp-Reglement van Orde voor de commissie opgesteld. Beide ontwerpen werden vervolgens op 15 oktober jl. door de Organisatiecommissie goedgekeurd. Het Ontwerp-Handvest en Reglement van Orde is hierna besproken tijdens het tweede gedeelte van de tweede zitting van de Assemblée welke op 24 oktober jl. te Straatsburg een aanvang nam. Beide ontwerpen werden, afgezien van enkele kleine wijzigingen, als zodanig aanvaard met 67 tegen 0 stemmen bij 1 onthouding.

II. Bijeenkomst van de Raad van Ministers te Parijs op 24 oktober jl.

Slechts enkele dagen voor de bijeenkomst van de Raad van Ministers, welke op 24 oktober jl. te Parijs plaatsvond, werd de Raad in kennis gesteld van de officiële tekst van het ontwerp-Charter en het Reglement van Orde.^{x)} Aangezien de inhoud van het ontwerp-Charter enige vraagpunten opwierp, is van Nederlands-Britse zijde nog gepoogd e.e.a. eerst door de plaatsvervangers te Londen te doen bespreken teneinde de Raad in de gelegenheid te stellen op 24 oktober een zoveel mogelijk gelijkvormig standpunt te doen innemen, hetwelk dan op 28 oktober d.o.v. door ondergetekende als voorzitter van de Raad van Ministers te Straatsburg aan de Assemblée zou kunnen worden bekend gemaakt.

Zoals eerder gezegd bestonden tegen de inhoud van het ontwerp-Charter enkele bezwaren. Deze betroffen in de eerste plaats de principiële vraag of de Assemblée bevoegd was zichzelf dit Handvest, waarin het de eigen bevoegdheden bepaalt, te geven.

x) Opgemerkt zij dat het ontwerp-Reglement van Orde verder niet ter sprake is gekomen, aangezien het hier een zaak betrof welke tot de uitsluitende competentie van de Assemblée behoorde en de inhoud hiervan wel haast een letterlijke copie is van het desbetreffende reglement van de Raadgevende Vergadering van de Raad van Europa.

De Organisatiecommissie als eerder vermeld beriep zich, ter argumentatie van het feit dat de Assemblée hiertoe wel bevoegd was, enerzijds op de rede van Minister Spaak en anderzijds op de inhoud van artikel IX van het Verdrag. Beide argumenten zijn als zodanig niet steekhoudend te noemen. Immers Minister Spaak heeft in zijn rede, zoals uit de hierboven weergegeven passage blijkt, duidelijk gezegd dat wat betreft de bevoegdheden en de organisatie van de Assemblée, de regelen welke dienaangaande golden bij de Raad van Europa voor de Assemblée van de West-europese Unie als leidraad dienden te worden genomen. Ook de inhoud van artikel IX bepaalt niets over de taak en bevoegdheden van de Assemblée. Artikel IX luidt immers als volgt:

"The Council of Western European Union shall make an Annual Report on its activities and in particular concerning the controls of armaments to an Assembly composed of representatives of the Brussels Treaty Powers to the Consultative Assembly of the Council of Europe".

Aangezien derhalve op grond van de teksten de vraag wie de bevoegdheid bezit de terms of reference van de Assemblée vast te stellen niet kan worden opgelost, is van Nederlandse zijde de opvatting gehuldigd, dat de regelingsbevoegdheid in dit geval berust bij de regeringen. Immers niet mag worden aangenomen dat een groep parlementaire vertegenwoordigers zich - zonder daartoe uitdrukkelijk machtiging te bezitten - bevoegdheden t.a.v. een Raad van regeringen kan aanmatigen.

Voorts bestonden bezwaren tegen de inhoud van artikel V sub h van het Ontwerp-Handvest waarin de mogelijkheid van aanvaarding van een motie van afkeuring over het rapport van de Raad is opgenomen, een procedure welke ook bij de Raad van Europa onbekend is. Bovendien opende het Ontwerp-Handvest de mogelijkheid van het horen van experts en functionarissen van het Secretariaat-Generaal door de verschillende Assemblée-commissies (artikel VII sub e). Een dergelijke mogelijkheid was door Minister Spaak in zijn meergenoemde rede expressis verbis uitgesloten. Ook tegen het instellen van enquête-commissies (artikel VII sub f) bestonden bezwaren alsmede tegen het gebruik, naast de officiële WEU-talen het Frans en het Engels, van de andere talen der leden-landen op grond van de hiermede gepaard gaande enorme bnkosten, tenzij deze onkosten voor eigen rekening zouden worden genomen.

Wegens gebrek aan tijd zijn bovengenoemde punten evenwel niet meer door de Plaatsvervangers te Londen in behandeling genomen zodat volstaan werd het betreffende document aan de verschillende regeringen toe te zenden vergezeld van een Nederlands memorandum als "base de discussion" voor de op Maandag 24 oktober jl. te Parijs te houden WEU-Minister-raadsvergadering.

Tijdens de Raadsvergadering welke onder mijn voorzitterschap te Parijs plaatsvond bleek dat mijn Franse, Italiaanse en Duitse collega's het ontwerp-Charter nog niet kenden, hetgeen een vruchtbare discussie over dit onderwerp heeft bemoeilijkt.

Ik heb de Raad gewezen op de gevaren welke de in het Handvest neergelegde procedure met zich meebracht en voorgesteld zulks ook in mijn rede voor de Assemblée tot uitdrukking te brengen. Alhoewel Minister Spaak grotendeels de Nederlandse bezwaren tegen het Ontwerp-Charter kon delen was hij toch van mening dat moest worden voorkomen dat reeds in den beginne een "dead lock" zou ontstaan tussen Raad en Assemblée. In verband daarmee stelde de Belgische Minister van Buitenlandse Zaken voor accoord te gaan met de in de loop van de vergadering bekend geworden tekst van de Resolutie waarbij de Assemblée het Ontwerp-Charter had aanvaard (vide bijlage) en waaruit bleek dat de Assemblée de mogelijkheid tot overleg met de Raad in een Comité Mixte had opengelaten zulks mede als gevolg van een interventie mijnerzijds bij de voorzitter van de Assemblée de Heer Maclay. In een persoonlijk schrijven in mijn hoedanigheid van voorzitter van de Raad had ik de Heer Maclay er op gewezen dat een zonder meer aanvaarden van het Ontwerp-Charter door de Assemblée tot moeilijkheden met de Raad aanleiding zou kunnen geven.

De bereidheid tot samenwerken welke uit de toon dezer Resolutie naar voren kwam, deed de Raad besluiten dat het in de gegeven omstandigheden politiek ongewenst moest worden geacht om - alhoewel overeenstemming bestond over het feit dat de Assemblée formeel haar bevoegdheden had overschreden door zichzelf een Handvest te geven - vierkant stelling te nemen tegenover de Assemblée. Overeengekomen werd dat ik in mijn rede tegenover de Assemblée de bereidheid van de Raad tot overleg in een Comité Mixte waarin zowel vertegenwoordigers van de Raad als de Assemblée zitting zouden hebben, tot uitdrukking zou brengen.

Voorts werd besloten om in deze rede tevens op te merken dat de Raad van Ministers met belangstelling kennis had genomen van het feit dat de Assemblée in eerste lezing de regeling harer bevoegdheden had aangenomen; dat de Assemblée zaken die alleen haar aangaan natuurlijk kon regelen, doch dat omtrent zaken die de organisatie als geheel raken - die dus verband hielden met de bevoegdheden van de Raad - slechts beslissingen getroffen konden worden "d'un commun accord" tussen Raad en Assemblée.

III. Zitting van de Assemblée op 28 oktober jl. te Straatsburg.

In mijn rede voor de WEU-Assemblée op 28 oktober jl. te Straatsburg gehouden, heb ik in de eerste plaats gewezen op het feit dat de Westeuropese Unie een intergouvernementele organisatie is, waarbij de Assemblée een adviserende rol vervult. In dit verband heb ik de Assemblée erop opmerkzaam gemaakt dat mij het woord Charter als zodanig minder gelukkig voorkwam, aangezien hiermede een niet geheel juiste indruk werd gewekt omtrent de bevoegdheden van de Assemblée enerzijds en van de Raad anderzijds, waarna ik de Assemblée de bereidheid van de Raad tot nader overleg in het Comité Mixte heb medegedeeld. Bovendien heb ik de Assemblée, doch ditmaal niet in mijn hoedanigheid van voorzitter van de Raad, gewezen op de moeilijkheden welke een motie van afkeuring met zich mede kon brengen. Tot slot van mijn rede heb ik in enkele korte bewoordingen een overzicht gegeven van de stand van zaken met betrekking tot de Westeuropese Unie en derzelve organen, zulks naar aanleiding van het door de Raad aan de Assemblée overgelegde rapport.

Uit de op mijn rede gevolgde discussie bleek dat de Assemblée over het algemeen gevoel had voor de namens de Raad naar voren gebrachte bezwaren, zodat aangenomen mag worden dat men in het Comité Mixte tot overeenstemming zal komen.

IV. Comité Mixte.

Het is de bedoeling het Comité Mixte omstreeks medio november te dezer stede te doen bijeenkomen.